

Advies

Aanlandingsverplichting in de zeevisserijsector

Foto: ILVO (Christian Vanden Berghe)

Brussel, 19 mei 2017

De Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij adviseert de beleidsmakers, in hoofdzaak de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement, over landbouw en visserij in de brede zin van het woord. De adviezen, zoals vastgesteld door de belanghebbenden vertegenwoordigd in de adviesraad, passen in een gedragen politieke besluitvorming.

Advies: Aanlandingsverplichting in de zeevisserijsector

Adviesvrager: eigen initiatief

Goedkeuring Raad: 19 mei 2017

Adviesnummer: 2017-06

Contactpersoon: Dirk Van Guyze - dvguyze@serv.be

Inhoud

Inhoud	3
Inleiding	4
Krachtlijnen	5
Situering.....	7
1 De aanlandingsverplichting in het GVB	7
1.1 Doelstellingen GVB.....	7
1.2 Teruggooi en aanlandingsverplichting.....	9
• Discards of teruggooi.....	9
• Aanlandingsverplichting	10
1.3 Verordening (EG) nr. 1380/2013.....	10
Advies voor aanpak door de Vlaamse vertegenwoordiging bij de Europese instanties	13

Inleiding

In 2015 is de aanlandingsverplichting geïntroduceerd in de pelagische visserij (visserij op vissoorten die in scholen zwemmen, zoals haring en makreel). Tussen 1 januari 2016 en 1 januari 2019 wordt de aanlandingsverplichting gefaseerd ingevoerd in de demersale (bodem-) visserij. Dit geldt voor alle soorten waarvoor vangstbeperkingen gelden.

De aanlandingsverplichting, die uitgaat van het Europees Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB), stelt dat alle vangsten met vangstbeperkingen aan boord moeten worden gehouden, aangeland en tegen de quota worden afgeboekt. Ondermaatse vis mag niet in de handel worden gebracht voor directe menselijke consumptie.

Tijdens discussies in de Technische Werkcommissie Visserij (TWV) van de SALV van 15 december 2016 werd aangegeven dat de invoering van de aanlandingsverplichting één van de belangrijkste uitdagingen is voor de sector op korte termijn. Er werd afgesproken om een advies op eigen initiatief uit te werken.

Het ontwerpadvies werd besproken tijdens de zittingen van de TWV van 23 februari 2017 en 4 mei 2017 en vervolgens op 19 mei 2017 via een schriftelijke procedure goedgekeurd en door de SALV op dezelfde dag bekrachtigd.

Onderstaand advies geeft een aantal suggesties weer over hoe de problematiek van de aanlandingsverplichting bij de Europese instanties zou kunnen worden aangebracht.

Hendrik Vandamme
Voorzitter SALV

Emiel Brouckaert
Voorzitter TWV

Krachtlijnen

De implementatie van de aanlandingsverplichting vormt op korte termijn één van de belangrijkste uitdagingen voor het voortbestaan van de vloot. Verplicht aanlanden mag voor de Raad echter geen doel op zich zijn. De Raad is van mening dat de focus in eerste instantie moet liggen op selectief vissen en het vermijden van ongewenste vangsten.

Tot nog toe is er binnen de visserij vooral gewerkt aan technieken om de selectiviteit te verhogen en die technieken vervolgens verder te optimaliseren.

De grenzen van selectiviteitsverhoging komen in zicht en er moeten andere mogelijkheden worden onderzocht om ongewenste vangsten maximaal te vermijden. De Raad denkt daarbij bijvoorbeeld aan een tijd- en plaatsbeheer.

In het kader van artikel 15 van de Europese Verordening 1380/2013 geldt de aanlandingsverplichting in een aantal gevallen niet, zoals voor de overlevingsuitzondering en in het kader van de de-minimis. De Raad is van mening dat:

- Een flexibele toepassing van de overlevingsuitzondering, op basis van de best beschikbare wetenschappelijke kennis, noodzakelijk is. Hier rond worden momenteel testen uitgevoerd door het ILVO. De Raad vraagt maximale inspanningen te doen om voor platvis een uitzondering te verkrijgen.
- De de-minimis uitzondering flexibel moet worden toegepast, rekening houdend met de andere GVB doelstellingen.

Daarnaast stelt de Raad volgende bijkomende maatregelen voor in het kader van de aanlandingsverplichting:

- Pas de TAC's en de quota aan (voorzie voldoende 'uplift') op basis van de best beschikbare wetenschappelijke kennis door het in rekening brengen van de teruggooigegevens om te vermijden dat een vaartuig moet stoppen met vissen als 'choke species' (soorten onder aanlandingsverplichting waarvoor het quotum is opgebruikt) voorkomen terwijl er nog quota voor andere soorten beschikbaar zijn;
- Zoek naar extra afzet en vermarkting en beperk daardoor het verbod op verkoop voor directe menselijke consumptie.

Indien de uitzonderingen die zijn voorzien in de Europese verordening en die naar best vermogen worden toegepast, niet volstaan om op 1 januari 2019 aan de aanlandingsverplichting voor alle gequoteerde soorten te voldoen, dan vraagt de Raad, met uitzondering van Natuurpunt, de regelgeving tussentijds al bij te stellen.

De Raad vraagt om het jaarlijks Belgisch rapport over de aanlandingsverplichting op te stellen in nauw overleg met de sector, zodat alle elementen verzameld worden en beschikbaar zijn voor een grondige evaluatie van de aanlandingsverplichting in 2020.

De Raad wijst er ook op dat de voorziene financiële middelen moeten gebruikt worden om verdere onderzoeken, inspanningen en investeringen rond selectiviteit te realiseren. De Raad dringt erop aan om het Vlaams Operationeel Programma eindelijk op kruissnelheid te brengen zodat ingediende initiatieven ook daadwerkelijk kunnen betoelaagd worden.

Tenslotte is de Raad van mening dat bij het invoeren van de aanlandingsverplichting onvoldoende stilgestaan werd bij de sociaaleconomische gevolgen op korte en lange termijn.

Situering

1 De aanlandingsverplichting in het GVB

1.1 Doelstellingen GVB

De Europese Commissie¹ vermeldt op haar website de volgende doelstellingen van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid.

“Het GVB moet ervoor zorgen dat zowel de visserij als de aquacultuur ecologisch, economisch en sociaal duurzaam zijn en een bron van gezond voedsel voor de burgers van de EU vormen. Daarnaast moet het een dynamische visserijsector bevorderen en een goede levensstandaard voor de visserijgemeenschappen waarborgen.

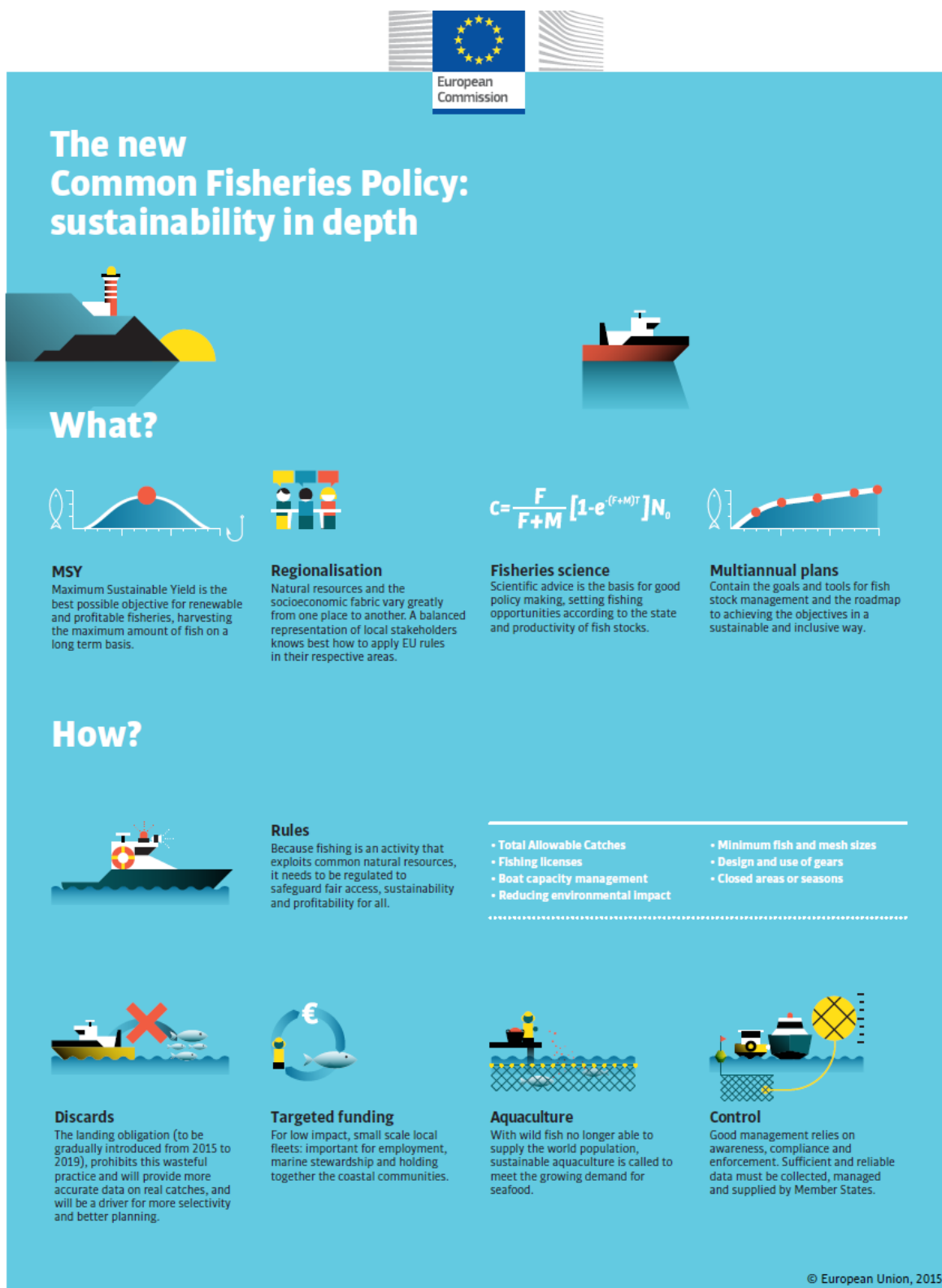
Hoewel het van belang is te zorgen voor zo groot mogelijke vangsten, moeten er wel beperkingen worden gesteld. We moeten ervoor zorgen dat de visserijpraktijken het vermogen van de visbestanden om zich voort te planten niet schaden. Het huidige beleid bepaalt dat tussen 2015 en 2020 vangstbeperkingen moeten worden ingesteld die duurzaam zijn en zorgen voor het behoud van de bestanden op de lange termijn.

*Tot op de dag van vandaag zijn de gevolgen die de visserij heeft op het kwetsbare mariene milieu, niet volledig duidelijk. Daarom is het GVB voorzichtig ten aanzien van de gevolgen van de menselijke activiteiten op alle onderdelen van het ecosysteem. **Vis moet selectiever gevangen worden en er moet geleidelijk een einde komen aan de teruggooi van ongewenste vis**”.*

Via een schematische voorstelling (figuur 1) wordt het nieuwe GVB van de Europese Commissie ook visueel voorgesteld.

¹ Europese Commissie, Het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB), https://ec.europa.eu/fisheries/cfp_nl

Figuur 1: visuele voorstelling van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (Bron: Europese Commissie)

Door de aanlandingsverplichting wordt een verspillende praktijk, de teruggooi ('discarding'), verboden. De aanpak van de teruggooi is één van elementen van een duurzaam visserijbeleid. In deze figuur wordt gesteld dat de aanlandingsverplichting tussen 2015 en 2019 gradueel wordt ingevoerd. Volgens de EC zal de aanlandingsverplichting tevens zorgen voor meer accurate data van de reële vangsten en de drijfveer worden voor meer selectiviteit en een betere planning.

Figuur 2: uittreksel uit 'het nieuwe GVB in het kort (bron: Europese Commissie)

1.2 Teruggooi en aanlandingsverplichting²

■ Discards of teruggooi

Vissers vangen door de manier waarop hun vistuig en netten zijn ingericht niet alleen de vis die ze willen vangen (maatse vis, commerciële doelsoorten), maar ook andere soorten, ondermaatse vis en benthos (zoals bijv. krabben en zeesterren). Een deel hiervan wordt aan wal gebracht om te verkopen, maar een ander deel wordt weer over boord gezet. Dat deel, dat weer over boord gaat, wordt aangeduid als *discards*.

De belangrijkste redenen voor het overboord zetten zijn:

1. de vangst heeft geen of weinig waarde (voorbeelden: zeesterren worden niet gegeten; naar steenbolk is er weinig vraag en er is een slechte prijsvorming, ...);
2. de vangst is beschadigd;

² Europese Commissie, Gemeenschappelijk Visserijbeleid, Discarding and the landing obligation, https://ec.europa.eu/fisheries/cfp/fishing_rules/discards_nl

3. de vangst mag volgens de regelgeving niet aangeland worden (voorbeelden: een visser heeft geen vangstrecht voor de betreffende vis of de vis is kleiner dan de minimummaat die is gesteld);
4. 'highgrading' of niet opgelegde teruggooi van vis van bepaalde afmetingen omdat andere afmetingen interessanter zijn (meer geld opbrengen). Deze praktijk is wel al verboden van voor het huidige GVB.

■ Aanlandingsverplichting

Op 13 juni 2011 publiceerde de Europese Commissie een voorstel voor een verordening rond een GVB dat vanaf 2014 van toepassing zou worden, met daarin een aanlandingsverplichting omdat teruggooi wordt geassocieerd met verspilling. Op 11 december 2013 hebben het Europese Parlement en de Europese Raad uiteindelijk het tripartite onderhandelde voorstel goedgekeurd.

In 2015 is de aanlandingsverplichting geïntroduceerd in de pelagische visserij (visserij op vissoorten die in scholen zwemmen, zoals haring en makreel). Tussen 1 januari 2016 en 1 januari 2019 wordt de aanlandingsverplichting gefaseerd ingevoerd in de demersale (bodem-) visserij. Dit geldt voor alle soorten waarvoor vangstbeperkingen gelden.

De aanlandingsverplichting stelt dat alle dergelijke vangsten aan boord moeten worden gehouden, aangeland en tegen de quota worden afgeboekt. Ondermaatse vis mag niet in de handel worden gebracht voor directe menselijke consumptie.

Details over de uitvoering van de maatregelen rond de aanlandingsverplichting moeten worden opgenomen in meerjarenplannen of in specifieke plannen om teruggooi tegen te gaan als er geen meerjarenplan voorhanden is. Deze plannen moeten de bedoelde soorten vermelden, hoe het verschaffen van vangstdocumentatie wordt geregeld, minimale instandhoudingsreferentiegrootten en vrijstellingen (voor vis die bij teruggooi kan overleven of specifieke de minimis teruggooivergunningen onder bepaalde voorwaarden). Er moet ook vermeld worden of het beheer van de quota flexibeler kan om het invoeren van de aanlandingsverplichting te vergemakkelijken.

1.3 Verordening (EG) nr. 1380/2013

Op 28/12/2013 werd Verordening (EG) nr. 1380/2013 van de Europese Commissie en de Raad inzake het nieuwe GVB gepubliceerd³. In overwegende (4) van deze verordening staat onder andere:

“Het gemeenschappelijk visserijbeleid moet ervoor zorgen dat de activiteiten in het kader van de visserij en de aquacultuur bijdragen tot ecologische, economische en sociale duurzaamheid op lange termijn. Het moet regels omvatten die ten doel hebben de traceerbaarheid, de veiligheid en de kwaliteit van in de Unie afgezette producten te garanderen. Het gemeenschappelijk visserijbeleid moet daarenboven bijdragen tot productiviteitsverhoging, een billijke levensstandaard voor de visserijsector, inclusief de kleinschalige visserij, en stabiele markten, en het moet ervoor zorgen dat er voedsel beschikbaar is en dat het tegen redelijke prijzen bij de consumenten terechtkomt...”

³ VERORDENING (EU) Nr. 1380/2013 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD, 11 december 2013, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/nl/TXT/PDF/?uri=CELEX:02013R1380-20140101>

Het GVB gaat er ook van uit (overwegende 13) dat *'Het noodzakelijk is een ecosysteemgerichte benadering van het visserijbeheer ten uitvoer te leggen, de milieueffecten van visserijactiviteiten te beperken en ongewenste vangsten zo veel mogelijk te voorkomen en terug te dringen.'*

Overwegende (26) uit dezelfde verordening meldt : *"Er zijn maatregelen nodig om de huidige hoge niveaus op het gebied van ongewenste vangsten te verlagen en de teruggooi geleidelijk tot nul terug te brengen. Niet alleen leiden ongewenste vangsten en teruggooi tot aanzienlijke verspilling, zij hebben ook een negatieve invloed op de duurzame exploitatie van de biologische rijkdommen van de zee en de mariene ecosystemen en op de rentabiliteit van de visserij. Er moet een verplichting tot het aanlanden van alle vangsten ('aanlandingsverplichting') worden vastgesteld en geleidelijk worden ingevoerd voor alle soorten die onder vangstquota en, in de Middellandse Zee, van soorten die onder regels betreffende de minimummaat vallen en gedurende visserijactiviteiten in Uniewateren of door Unievisssersvaartuigen worden bovengehaald, en de regels die vissers tot dusver tot teruggooi hebben verplicht, moeten worden ingetrokken".*

Lidstaten zouden volgens de verordening (overwegende 29) ook een aantal maatregelen kunnen invoeren zoals :

- *quotaruil, al dan niet op permanente basis, met andere lidstaten;*
- *het voor reders makkelijker maken om individuele quota te bundelen, bijvoorbeeld in de producentenorganisatie of in groeperingen van reders;*
- *bijvangsten naargelang van de staat van instandhouding van de bijvangstsoort, af te trekken van het quotum voor de doelsoort.*

Artikel 15 van Verordening (EG) nr. 1380/2013 inzake het Gemeenschappelijk Visserijbeleid regelt de aanlandingsverplichting. In dit artikel staan een aantal mogelijkheden opgelijst waardoor kan worden afgeweken van deze verplichting.

In lid 4 van dit artikel is weergegeven dat de aanlandingsverplichting niet geldt voor:

- **Vis waarvoor een vangstverbod geldt.** Het blijft verboden om op soorten die volgens de Europese wetgeving niet mogen bevestigd worden aan boord te houden en aan te landen. Het gaat hier bijvoorbeeld om bedreigde haaien- en roggensoorten. Deze soorten moeten nog steeds zo snel mogelijk en ongedeedd overboord gezet worden.
- **Vis met een hoge overlevingskans.** Soorten waarvan wetenschappelijk vaststaat dat zij een hoge overlevingskans hebben in een bepaalde visserij hoeven niet te worden aangeland.
- **Vis waarvoor een "de-minimis" vrijstelling geldt.** In de Europese discardsplannen is voor bepaalde visserijen waarvan uit degelijke onderbouwing is gebleken dat het moeilijk is een grotere selectiviteit te bereiken, of waarvoor geldt dat er onevenredig hoge kosten gemoeid zijn met de aanlanding van ongewenste vangsten een "de-minimis" vrijstelling opgenomen. Alle vangsten onder een de-minimisvrijstelling mogen tot een bepaald maximum worden teruggeworpen. Zodra de vrijstelling is uitgeput, moeten alle vangsten aan boord worden gehouden en aangeland.

Verder kan volgens artikel 15 in de volgende gevallen afgeweken worden van de aanlandingsverplichting:

- **9% soortflexibiliteit.** Wanneer het quotum van een bijvangstsoort wordt overschreden, of voor vangsten waarvoor de lidstaat geen quotum heeft, mag de hoeveelheid overschreden

quotum (maximaal 9%) van het quotum van de doelsoort worden afgetrokken. Dit geldt alleen als het bestand van de niet-doelsoort zich binnen veilige biologisch grenzen bevindt.

- Voor bestanden waarvoor de aanlandingsverplichting geldt, kunnen lidstaten gebruik maken van een jaarflexibiliteit van maximaal 10% van de toegestane aanlanding. Hierdoor kan een lidstaat de aanlandingen toestaan van extra hoeveelheden van een bestand dat onder de aanlandingsverplichting valt, op voorwaarde dat deze hoeveelheden ten hoogste 10% van het aan die lidstaat toegewezen quotum bedragen. Artikel 105 van Verordening 1224/2009 is dan van toepassing.

Indien voor de betrokken visserij een meerjarenplan of een beheersplan is vastgesteld, is de Europese Commissie verplicht om gedelegeerde handelingen vast te stellen die op een tijdelijke basis en voor ten hoogste 3 jaar, een specifiek teruggooiplan vastleggen.

Onderstaand advies geeft een aantal suggesties weer over hoe de problematiek van de aanlandingsverplichting bij de Europese instanties zou kunnen worden aangebracht.

Advies voor aanpak door de Vlaamse vertegenwoordiging bij de Europese instanties

[1] De implementatie van de aanlandingsverplichting vormt op korte termijn één van de belangrijkste uitdagingen voor het voortbestaan van de vloot. Volgens de Raad zijn er bijkomende inspanningen nodig bij het invoeren van de aanlandingsverplichting om ervoor te zorgen dat deze ook na 2019 voor zowel reder alsook de bemanning werkbaar blijft.

[2] De aanlandingsverplichting is geen doel op zich. De Raad is van mening dat de focus moet liggen op selectief vissen en het vermijden van ongewenste vangsten. Dit is volgens de Raad essentieel om de doelstellingen van het GVB te bereiken.

[3] Maatregelen voor het verbeteren van selectieve vistechnieken zijn prioritair maar botsen op grenzen bij de Belgische visserijvloot. De Raad is er zich van bewust dat er in eerste instantie moet gestreefd worden om aan de aanlandingsplicht tegemoet te komen via maatregelen die selectief vissen bevorderen. Selectieve technieken verminderen immers de ongewenste bijvangsten.

Volgens de Raad is er binnen de Belgische visserij tot nu toe vooral gewerkt aan technieken om de selectiviteit te verhogen en die technieken vervolgens verder te optimaliseren, om zo teruggooi te vermijden of te verminderen. Netaanpassingen zoals grote mazen in de rug van het net en een grofmazige extensie in de buik van het net worden in de praktijk toegepast om teruggooi van rondvis en ongewervelde bodemdieren te reduceren. De Raad verwijst daarbij ook naar het grootmazig ontsnappingspaneel ("Vlaams paneel"⁴) dat heeft toegelaten om de de-minimis regel toe te passen voor tong.

Volgens de SALV is er door Vlaamse rederijen tot nog toe al heel wat geïnvesteerd in selectieve vistuigen.

[4] Zet in op andere mogelijkheden om de selectiviteit te verhogen en ongewenste bijvangsten maximaal te vermijden. De Raad meent dat ongewenste bijvangsten verder beperkt kunnen worden door te kijken naar vangstgebieden waar minder ongewenste soorten aanwezig zijn of door op andere ogenblikken (seizoenen) te gaan vissen. Deze vorm van tijd- en plaatsbeheer steunt op het principe dat ongewenste vangst moet vermeden worden door niet te gaan vissen op visgronden waar een hoge teruggooi verwacht wordt. Om dit te realiseren is er een goede samenwerking nodig tussen de vissers. Het doorgeven van vangstmogelijkheden onder elkaar en een onderlinge samenwerking kan volgens de Raad mee bijdragen om aan de vereisten van de aanlandingsverplichting te voldoen.

[5] Een overlevingsuitzondering gebaseerd op de best beschikbare wetenschappelijke kennis is noodzakelijk en zou op flexibele wijze moeten worden toegepast zodat juveniele vis, die anders dood aan land wordt gebracht, bij teruggooi toch nog

⁴ Het 'Vlaams Paneel' is een tunnel die zich 3 meter uitstrekt voor de kuil en een maasopening heeft van minimaal 120 mm tussen de knopen. Het werd in 2015 getest onder begeleiding van het ILVO. Hierdoor wordt 40% minder ondermaatse tong gevangen, maar ook maatse tong (>24cm) ging verloren (16%). Via een ministerieel besluit is de toepassing verplicht binnen de Vlaamse boomkorvloot.

kan uitgroeien naar volwassenheid. De Raad vindt het immers belangrijk om onnodige sterfte te vermijden.

Het verbod op teruggooi wordt tussen 2016 en 2019 gefaseerd ingevoerd. Uiterlijk op 1 januari 2019 is dit verbod van toepassing op alle soorten waarvoor een vangstbeperking geldt. Dit betekent dat alle juveniele vis aan land moet worden gebracht in plaats van ze (levend of dood) terug in zee te zetten.

De uitzonderingsbepaling in artikel 15 van Verordening (EG) nr. 1380/2013 stelt dat de aanlandingsverplichting niet geldt voor soorten waarvan op basis van de best beschikbare wetenschappelijke kennis vaststaat dat ze hoge overlevingskansen hebben.

Het ILVO⁵ voert testen uit op de overlevingskansen bij een aantal platvissoorten die voorkomen in de vangsten van Belgische vaartuigen (schol, tong, schar). Er wordt getracht om overleving van platvis bij teruggooi aan te tonen, wat kan leiden tot een uitzondering op het teruggooiverbod. Het aantonen van de overleving gebeurt aan de hand van verschillende methoden zoals 'taggen' of in een watertank houden. Het testen van de vitaliteit van de vis gebeurt door middel van de RAMP-methode⁶. Aldus wordt de overlevingskans voor platvissen voorspeld.

De Raad vindt dat maximale inspanningen moeten worden gedaan om voor platvis (en zeker voor schol) een overlevingsuitzondering te verkrijgen alvorens onder de aanlandingsverplichting te plaatsen.

Vooraf voor de toevoeging van schol onder de aanlandingsverplichting in de verschillende gebieden waar met sleepnetten met maaswijdte van 80 mm of minder (BT2⁷ & TR2⁸) wordt gevisst, zal het voor de regionale lidstaatgroepen noodzakelijk zijn om voldoende gegevens ter beschikking te hebben om een overlevingsuitzondering aan STECF⁹ te kunnen voorleggen. Dit wordt het best vanaf begin 2017 opgebouwd.

[6] Pas de de-minimis uitzondering waar nodig op een flexibele manier toe om de knelpuntsoortenproblematiek¹⁰ aan te pakken De Raad is van mening dat de de-minimis uitzondering flexibel moet toegepast worden, rekening houdend met de doelstellingen van het GVB. Aldus kan in veel gevallen de zogenaamde 'choke species' problematiek met een vroegtijdige sluiting van belangrijke visgronden, vermeden worden. De Belgische vloot is onderworpen aan een 70-tal TAC's, waaronder een aantal potentiële knelpuntsoorten indien alle beschikbare maatregelen en bepalingen niet volledig uitgevoerd worden.

[7] Voorzie voldoende 'uplift' van de TAC's, op basis van de best beschikbare wetenschappelijke kennis door het in rekening brengen van de teruggooigegevens.

Volgens de Raad kan elke soort die onder de aanlandingsverplichting valt, aanleiding geven tot

⁵ ILVO = Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek

⁶ RAMP-methode = Reflex action mortality predictor

⁷ BT2 = boomkorren (maaswijdte 80-120 mm)

⁸ TR2= bodemtrawls en zegens (maaswijdte 70-100 mm).

⁹ STECF = Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries

¹⁰ Knelpuntsoorten is de gangbare Nederlandse benaming voor 'choke species'. Het komt er daarbij op neer dat een visserij in bepaalde gebieden vroegtijdig zou worden stilgelegd wanneer een quotum van een (meestal) bijvangstsoort onder aanlandingsplicht is uitgeput.

een 'choke situatie'. De Raad verwijst daarbij naar het Belgisch tongquotum in de zone VIIhjk dat in juni 2016 reeds volledig opgebruikt was. Daardoor werd de toegang van Belgische schepen tot dit gebied volledig ontzegd. Volgens de Raad is een voldoende aanpassing van de bestaande TAC's op basis van de best beschikbare wetenschappelijke kennis één van de mogelijkheden om dergelijke situaties te vermijden.

[8] Zoek naar extra afzet en vermarkting en beperk daardoor het verbod op verkoop voor directe menselijke consumptie. Door de aanlandingsverplichting moeten ook de nevenstromen worden be- of verwerkt. Daarom is de Raad van mening dat gezocht moet worden naar een waarde creatie voor de extra aanlandingen.

De Raad vindt dat de aanwezigheid van niet vermarktbaar vis zoveel mogelijk vermeden moet worden. Vis die niet voor menselijke consumptie wordt verkocht kan wel worden verwerkt in bijvoorbeeld diervoeding.

In het advies van SALV over het over het actieplan 'Duurzaam beheer van biomassa(rest)stromen 2015-2020'¹¹ werd er verwezen naar de problematiek van de aanlandingsverplichting en de biomassa-reststromen in de visserij.

Er werd toen ook gesuggereerd om in onderstaande prioriteitsvolgorde te zoeken naar:

- technieken om de selectiviteit van de visserij te vergroten;
- afzetmarkten voor niet doelsoorten;
- afzetmarkten voor een deel van de visserij dat niet rechtstreeks wordt (of kan worden) geconsumeerd. Dit deel van de vangst zou na bewerking wel gebruikt kunnen worden voor menselijke consumptie, diervoeding of andere toepassingen. Dit deel bestaat uit eetbare biomassa en niet eetbare biomassa (graten en koppen).

[9] De Raad geeft aan dat er uiteenlopende standpunten bestaan over het vervolgtraject indien er geen oplossingen kunnen worden gevonden voor een correct toepassen van de huidige regelgeving.

Binnen de Raad is er geen consensus gevonden over het vervolgtraject dat moet aangehouden worden nadat alles – zonder afdoend resultaat - werd geprobeerd om binnen de bestaande mogelijkheden de doelstellingen van het GVB te bereiken.

De leden van de TWV, met uitzondering van Natuurpunt, zijn van mening dat dan een uitbreiding van de mogelijkheden van de regelgeving onderzocht moet worden. Mocht uiteindelijk blijken dat de uitzonderingen die zijn opgenomen in de verordening en naar best vermogen worden toegepast, niet volstaan om op 1 januari 2019 aan de aanlandingsverplichting voor alle gequoteerde soorten te voldoen, dan zou de regelgeving moeten worden bijgesteld.

Daarbij worden volgende suggesties naar voor geschoven:

- groepeer een aantal soorten onder 1 TAC (zoals 'andere soorten Noorse zone');
- bekijk voor sommige soorten of een vangstbeperking überhaupt wel nodig is voor een goed beheer (de Europese Commissie bekijkt dit momenteel al voor schar en bot in de Noordzee);

¹¹ SALV-advies Actieplan duurzaam beheer biomassa(rest)stromen 2015-2020, 21 november 2014, <http://www.salv.be/salv/publicatie/advies-actieplan-duurzaam-beheer-biomassa-reststromen-2015-2020>

- laat toe om verder te vissen, zolang er quota voor de doelsoorten beschikbaar zijn;
- behandel soorten met TAC=0 als verboden soorten;
- sta open om wettelijke bepalingen te herzien die beperkend werken in de mogelijkheden om de doelstellingen van het GVB effectief te bereiken.

Natuurpunt daarentegen is van mening dat artikel 15 van het GVB zonder afwijking moet toegepast worden en geëvalueerd moet worden op basis van de ervaringen die vissers opdoen tussen nu en 2020. Er wordt daarvoor verwezen naar het verplicht jaarlijks Belgisch rapport over de aanlandingsverplichting¹² dat opgesteld moet worden in nauw overleg met de sector en waarin alle elementen verzameld moeten worden. De rapportering *as such* en de betrokkenheid van de sector daarbij is iets wat de ganse Raad onderstreept.

Natuurpunt vraagt om intussen meer in te zetten op onderstaande GVB maatregelen die ervoor zorgen dat de beschikbare quota maximaal benut kunnen worden:

- stimuleer quotaruil tussen lidstaten;
- zet de inter-annual en inter-species flexibiliteiten maximaal in in de discardplannen.

De Raad geeft aan dat ondanks de positieve dialoog die hierover tussen de partijen aan de gang is, de standpunten op dit ogenblik teveel van elkaar verschillen. Hierover zal verder overlegd worden, ook binnen de Technische Werkcommissie Visserij van de SALV.

[10] Gebruik de voorziene financiële middelen om verdere onderzoeken, inspanningen en investeringen rond selectiviteit te realiseren. Zoals door de Raad reeds aangegeven in voorgaande adviezen, waaronder het briefadvies over de opvolging van acties uit het SALV toekomstverkenningdocument¹³, beperkt de Europese regelgeving de mogelijkheden voor het Vlaams type visserij om steun te verkrijgen voor nuttige initiatieven voor het bereiken van de duurzaamheidsdoelstellingen. De Raad vroeg ook om bij Europa aan te dringen om een gerichte benadering van de specifieke Belgische visserij mogelijk te maken.

Maar investeringen van de sector in duurzaamheid hangen ook nauw samen met de bijhorende overheidssteun. Deze steun wordt gegeven op basis van de Europese EFMZV regelgeving, vertaald in het nationaal Operationeel programma (OP). De beschikbare middelen worden onvoldoende ingezet¹⁴. De Raad dringt erop aan om het OP eindelijk op kruissnelheid te brengen zodat ingediende initiatieven ook daadwerkelijk kunnen betoelaagd worden.

[11] Houdt rekening met de gevolgen op financieel en sociaal vlak. De Raad is van mening dat bij het vaststellen en invoeren van de aanlandingsverplichting onvoldoende werd

¹² Verordening (EU) 2015/812 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015, artikel 9, lid c) tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1380/2013 Artikel 15. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32015R0812&qid=1494666184609&from=EN> dat stelt "Uiterlijk 31 mei 2016, en uiterlijk 31 mei van elk daaropvolgend jaar tot en met 2020 dient de Commissie bij het Europees Parlement en de Raad een jaarverslag in betreffende de uitvoering van de aanlandingsverplichting, dat gebaseerd is op de informatie die de lidstaten, de adviesraden en andere relevante bronnen aan de Commissie hebben doorgegeven"

¹³ SALV-briefadvies Opvolging acties SALV toekomstverkenning 'problematiek in de Vlaamse visserij, 10 november 2016, http://www.salv.be/sites/default/files/documenten/SALV_ADV_20161110_opvolging-analyse_DEF.pdf

¹⁴ European Parliament, Public Hearing on the State of Play of the Implementation of the Landing Obligation and Allocation of Quotas by the Member States, 24 april 2017, http://www.europarl.europa.eu/cmsdata/117542/Veronika%20Veits_DG%20Mare.pdf

stilgestaan bij de sociaaleconomische gevolgen op korte en lange termijn. De Raad is van mening dat door deze maatregel het inkomen van de bemanning kan dalen. Daar de bemanning betaald wordt in functie van de besomming, zullen aanpassingen in het proces leiden tot een verandering in het inkomen.